

gentage det Ønske, vi i sin Tid have udtalt i Betænkningen, at det vilde være godt, om de bleve organiserede med saa lidt Afstand mellem hinanden som muligt. Det vilde være baade pædagogisk og økonomisk ønskeligt. Af disse to moderne Retninger er der i den, vi nu have, den matematiske Retning, sket den Forandring, at selve den højere Undervisning i Matematik og i de fjernere Sprog som Fransk indtræder noget senere end nu, og tillige den Forandring, at Latin fjernes aldeles derfra. Nu har den matematiske Retning en hel Del Latin, men den bliver nu helt fjernet derfra, saaledes at man faar en Linie ganske uden de gamle Sprog. Den nysproglige Retning beholder noget Latin; men hvis man vil bruge disse Timer, saaledes som jeg ved, det er paatænkt, nemlig saaledes, at man ikke særlig stiler efter at skaffe Læsefærdighed i de klassiske Forfattere, men ogsaa i Middelalderens og i senere Latin, kan det blive af praktisk Betydning for mange.

Det næste Punkt, jeg vil understrege, er, at vi i vor *Sprogundervisning* faa en for vort Folk mere *naturlig Rækkefølge*, end vi før have kendt. Tidligere var det saaledes for vore lærde Drengene — for Fremtiden vil der ikke blive flere lærde Drengene — at man begyndte med de fjernere liggende Sprog, Latin og Fransk, og først senere kom til de nærmere liggende — senest, ofte aldrig, til Engelsk. Det er forbi. Nu bliver det saaledes, at først paa det øverste Trin i Gymnasiet eller maaske en Klasse før, faa de Latin og Fransk; men i alle Mellemskolens Klasser føre vi ikke Børnene ind i disse fjernere Sprog, som nu tage deres Tid, men derimod i de nærmere beslægtede Sprog, som praktisk og nationalt set have størst Betydning for os, nemlig Tysk og Engelsk. Jeg har i Bladene set Klager over, at denne Reform ikke drog *Engelsk* frem, skønt dette Sprog jo dog har saa stor Betydning for os for derigennem at kunne holde et ordentligt Udvalg til engelsk og amerikansk Kultur. Dette er imidlertid en Misforstaaelse, thi medens vore studerende nu kun lære Engelsk de sidste 2 Aar, ville de for Fremtiden komme til at lære Engelsk 6—7 Aar, og paa det øverste Trin af den nysproglige Retning vil i nogle Skoler Engelsk blive Hovedfaget — i nogle Tysk, efter Skolens fri Valg. Det er en saadan Forandring i Engelsk's Stilling inden for vor højere Dannelse, at den fortjener at understreges. Men der er endnu en ny Ting i Loven. For 40—50 Aar siden kæmpede Martin

Hammerich med en Ihærdighed og Energi, som havde fortjent at sejre allerede den Gang, for at vi i vort Modersmaals Dannelse skulde have de øvrige *nordiske Sprog* med. Han kæmpede for, at vi ikke skulde fortabe os i det fjernere uden tillige at lære det nærmere at kende. Det blev ved et Tilløb, som Skolerne snart glemte, fordi det ikke blev sat ind i en Lov. Her har vi sat det ind i en Lov. Her har vi sat det ind i Mellemskolens Plan, at Børnene skulle have Øvelse i at forstaa let Svensk, og her har vi sat ind, at Modersmaalet paa det højere Trin skal omfatte de øvrige nordiske Sprog. Heraf vil følge, at en modnende, dannende, udviklende Undervisning kan ske paa det øverste Trin, saaledes at der tilvejebringes den historiske Indsigt i vor nationale og sproglige Udvikling, som Videnskaben nu er naaet til at beherske. Denne kunde blive et Element i vor almindelige Dannelse, hvad den ikke er i dette Øjeblik. Det er underligt, ja næsten en Skam for vor Nation, at i det Land, som er Rasmus Rasks, N. M. Petersens og Wimmers Fædreland, ere de elementære Begreber om de nordiske Sprogs Historie og Udvikling ikke gaaet ind i den almindelige Dannelse. Her har Loven, for saa vidt en Lov kan gøre det, sat det ind. Det er noget, som, hvis det bliver taget op af Lærerne i den Aand, hvori det er sat ind, kan faa en lignende Betydning for vor Skoles Udvikling, som da man i det 18de Aarhundrede dristede sig til at give selve Modersmaalet i snævrere Forstand en Plads i Undervisningen.

Jeg skal ikke gennemgaa alle de andre Ting, der er aabnet Mulighed for her, men kun understrege, at jeg har Haab om, at det kan blive godt gennemført. For det første, fordi der i den gamle lærde Skole, i den højere Almenskole, staar en yngre Lærerstand, støttet af mange af de ældre, som er gennemtrængt af de Reformtanker, der ligge til Grund for denne Lov, og vil sætte sit bedste Arbejde ind paa at føre denne Sag godt igennem. Men tillige er der det, at selve Loven indeholder Bestemmelser, der give os Udsigt til, at vi ogsaa i Fremtiden ville faa en Lærerstand, som kan magte sin Opgave, og som vil vokse i Lærergyldighed. Som jeg sagde ved første Behandling, er den højere Almenskoles Lærere — der for største Delen ere og ville være Cand. mag.'er — dygtige i deres tre Fag, men de savne ofte den rent tekniske Læreruddannelse og have ikke noget pædagogisk Studium. Der har været Tilløb til at give dem dette, saaledes som de